

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бадалян Л.О., Журба Л.Т., Всеволожская Н.М.. Руководство по неврологии раннего детского возраста / Л.О. Журба, Л.Т. Журба. – Киев: Здоров'я, 1980. –379с.
2. Головченко О.В., Лук'янова І.С., Дзюба О.М., Медведко Г.Ф. Особливості морфофункціонального стану та гемодинаміки головного мозку в новонароджених з гострою та хронічною внутрішньоутробною гіпоксією / О.В. Головченко, І.С. Лук'янова, О.М. Дзюба, Г.Ф. Медведко // Перинатологія та педіатрія. – 2003. - №1. – С. 8-11.
3. Коррекционная помощь детям раннего возраста с органическим поражением центральной нервной системы в группах кратковременного пребывания / Под. ред. Е.А. Стребелевой. – М.: Экзамен, 2004. – 127с.
4. Пропедевтика детских болезней / Под ред. А.А. Баранова. – М.: Медицина, 2003. – 336с.

Манько Н.В.

АБИЛИТАЦИОННАЯ И КОРРЕКЦИОННО-РАЗВИВАЮЩАЯ РАБОТА С ДЕТЬМИ РАННЕГО ВОЗРАСТА С ОРГАНИЧЕСКИМИ ПОРАЖЕНИЯМИ ЦНС

В статье автор рассматривает проблему формирования, коррекции и развития социальных отношений, двигательной сферы, а так же познавательных процессов у детей раннего возраста с органическим поражением центральной нервной системы.

Ключевые слова: органическое поражение центральной нервной системы, абилитация, коррекция, развитие, социальное развитие, моторное развитие, познавательное развитие.

Манько Н.В.

ABILITATION AND CORRECTION-DEVELOPING WORK WITH THE CHILDREN OF EARLY AGE WITH THE ORGANIC DEFEAT OF THE CNS

In the article an author examines the problem of forming and correction, development of social relations, motive sphere and cognitive processes for the children of early age with the organic defeat of the central nervous system.

Key words: organic defeat of the central nervous system, abilitaction, correction, development, social development, motordevelopment, cognitive development.

УДК 378.1:37.041

Пермінова Л. А.

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОМЕНЕДЖМЕНТУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

У статі обґрунтовано основний принцип побудови самостійної проектно-дослідницької діяльності, який полягав у формуванні системних знань професійного спрямування, дослідницьких умінь, навичок самоменеджменту в активній продуктивній практичній діяльності, розвитку ціннісно-орієнтованої і мотиваційної сфери, самостійності, комунікативності.

Ключові слова: педагогічний менеджмент, самоменеджмент, навички самоменеджменту, проектно-дослідницька діяльність майбутнього педагога.

У сучасних умовах освітній менеджмент стає необхідним атрибутом соціально-розвивального середовища вищого навчального закладу. Проблема самоменеджменту виділилася з широкої області менеджменту як науки і мистецтва управління й є вельми актуальною у сьогоднішній час. Появу самоменеджменту продиктовано перспективними змінами управлінського середовища вищого навчального закладу, що об'єктивно ускладнюється за умов впливу технологій управління, методик, відкриттів у сфері психологічної науки, тощо.

У статті ми спиралися на наукові дослідження з проблем педагогічного менеджменту (В.Бондарь, Л.Даниленко, В.Крижко, В.Маслов, М.Приходько, В.Карпичев та ін.), самоменеджменту (Л.Зайвет, М.Лукашевич, А.Хроленко, Б.Швальбе, Е.Штепа та ін.), вдосконалення професійної підготовки майбутнього педагога (Л. Кондрашова, З.Курлянд, О.Пехота, Л.Петухова, Т.Сущенко, В.Семіченко, С.Сисоєва, О.Цукор та ін.).

Мета статті полягає в обґрунтуванні підходів до самоорганізації студентів, що є необхідною умовою успішності майбутньої професійної діяльності.

Самоменеджмент, у межах нашого дослідження, характеризується як самостійна реалізація навчальної програми, технології побудованої спільними зусиллями викладача і студента, метою якої є формування відповідних якостей особистості, створення нового творчого продукту на високому рівні самоорганізації з раціональним використанням ресурсів. Навички самоменеджменту формуються поетапно:

1 етап - самопізнання (є основним для саморозвитку і самореалізації студента). Усвідомлення себе одночасно як об'єкт і суб'єкт пізнання потребує наявності високого рівня психологічної культури, розвинутих якостей психіки (воля, мислення, емоції), здатність до самоаналізу, самооцінки, володіння прийомами самоконтролю та саморегуляції.

2 етап - саморозвиток, який спрямовується на самоудосконалення у процесі навчання та готовність до продуктивної професійної діяльності.

3 етап - раціональне використання часу, що впливає на реальні можливості і потенційні резерви психічного розвитку особистості як суб'єкта пізнання, діяльності, спілкування.

Таким чином, слід зауважити, що підготовка майбутніх педагогів відбувається в умовах створення нової освітньої полі фундаментальної парадигми, основної принцип якої полягає у взаємодоповненні існуючих теоретичних підходів, принципів, методів, понять для вироблення цілісної системи оновлення підходів до освіти. Для цього у навчально-виховному процесі вищого навчального закладу слід враховувати: умови впровадження концепції різноманітної підготовки студентів з наданням різноманітних компетенцій; створення освіти, яка у змісті адекватно відображає суб'єктність процесу навчання; орієнтованість на формування педагогу інноваційного типу, який являє собою розвинену особистість, здатну до постійного оновлення знань, високої професійної компетентності і мобільності за рахунок оволодіння інноваційними педагогічними технологіями; запровадження культурологічної підготовки та формування професійно-педагогічної культури і розвиток культури мислення, почуттів, поведінки; сформованості навичок самоменеджменту; запровадження інноваційних технологій навчання.

Зокрема, науково-теоретичне й практичне дослідження поліфункціонального застосування інноваційних технологій у професійно-педагогічній підготовці майбутніх учителів початкових класів показало, що більш перспективними є інформаційні, проектні, інтерактивні технології навчання студентів.

Вивчаючи практику оволодіння студентами навичками самоменеджменту, нами зроблено висновок, що найбільш ефективним (так вважають 64% із 169 респондентів) є метод проекту, який створює умови для самодостатнього розвитку студентів через формування здатності до самоосвіти, саморозвитку, самопізнання своєї індивідуальності, свого творчого потенціалу, готовності до інноваційної діяльності, володіння дидактичними й виховними технологіями.

Слід зауважити, що метод проектів широко використовується у системі навчання у вишу як у аудиторній роботі, так і у позааудиторних заходах.

Завданням апробації проекту стала проблема захопити самостійною проектно-дослідницькою діяльністю студентів, добитися чіткого розуміння суті роботи, методів її здійснення і уявлення про результати. Виходячи з розробленої нами концепції формування навичок самоменеджменту студентів, ми організували в процесі навчання самостійну проектно-дослідницьку діяльність, побудовану на модульній основі.

Провідними стали принципи компетентнісного підходу, що дозволяють реалізувати міждисциплінарний, системний, інтеграційно-модульний, особистісно-орієнтований і діяльнісний підходи у формуванні навичок самоменеджменту. У ході дослідження нами було визначено вихідні теоретичні позиції проектного навчання:

- принцип гуманізації (в центрі уваги студент, розвиток його творчих здібностей);
- освітній процес будується не в логіці навчального предмету, а в логіці діяльності має особистісний сенс для студента, що підвищує його мотивацію до навчання;
- індивідуальний темп роботи над проектом забезпечує вихід кожного студента на новий рівень розвитку;
- комплексний підхід у розробці проектів сприяє формуванню як дослідницької компетентності, так і навичок самоменеджменту;
- глибоке, усвідомлене засвоєння базових знань забезпечується за рахунок універсального їх використання в різних ситуаціях.

Отже, в умовах формування навичок самоменеджменту навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі якісно змінюється, оскільки готує фахівця, що уміє передбачати майбутнє і діяти на його реалізацію. Ділення наступних етапів в процесі організації проектно-дослідницької діяльності як засобу формування навичок самоменеджменту студентів у якості системи: інформаційно-цільового, мотиваційно-прогностичного, конструктивного, дослідницького, прогностичного, що моделює, презентаційного і рефлексивного. Цілі, завдання і структура освітнього модуля взаємопов'язані з етапами формування навичок самоменеджменту в процесі самостійної проектно-дослідницької діяльності майбутніх педагогів.

Під час виконання проектно-дослідницької роботи студенти на свій розсуд об'єднувалися у групи. При цьому роботи виконувалися відповідно до обліку творчої самостійності кожного, що дозволило майбутнім учителям набути досвіду колективної роботи: вибір методик, адекватних цілям і завданням дослідження, вироблення плану дослідження, сумісного генерування ідей, пошуку правильного рішення, визначення необхідних ресурсів тощо.

Робота в групах мала наступні переваги:

- сприяла прагненню студента до самореалізації і розвитку рефлексії, виконуючи завдання на творчому рівні;
- формування дослідницьких умінь, навичок самоменеджменту успішно проходило в умовах керованої і ефективної організації діяльності учасників цього процесу, дії кожного з яких були узгоджені з діями інших членів колективу.

Така кооперація в роботі значно ефективніша, ніж конкуренція або монолог. Як і будь-яка інша, навчальна група студентів повинна характеризуватися, перш за все, достатнім ступенем згуртованості, координацією дій, регулярною взаємодією і наявністю загальної мети. При успішній роботі всі відомі достоїнства командної роботи (об'єднання знань і навичок, можливість вчитися один у одного, взаємна підтримка, певна незалежність) можуть бути реалізовані, що дозволяє студентам більшою мірою розвитку організації проектно-дослідницької діяльності нами враховувалось те, що для отримання ефекту від самостійної роботи, одних умінь студентів організувати свою діяльність недостатньо. Необхідна педагогічна взаємодія (педагогічна співпраця) студента і викладача, яка досягалася шляхом:

- емоційної підтримки, а також реальної допомоги особливо на початкових етапах проектно-дослідницької діяльності, коли у деяких студентів виникали труднощі (наприклад, з вибором об'єкту, методик дослідження та ін.), також у разі невдач, що виникли вже в ході дослідження, коли необхідно було проявляти наполегливість, цілеспрямованість, творчий підхід;
- впровадження елементів взаємодопомоги в систему самостійної роботи студентів (між учасниками групи, а також між учасниками інших груп);
- створення системи спілкування, яка зорієнтована на діалог із високим рівнем свідомості і самооцінки студента, здатного адекватно оцінити рівень розвитку навичок самоменеджменту на кожному етапі проектно-дослідницької діяльності.

Умовами формування навичок самоменеджменту в роботі групи було наступне:

1. Студенти усвідомлювали ясні цілі, характер і результати діяльності.
2. Цілі, способи роботи, рольовий розподіл був предметом обговорення.
3. Правила поведінки узгоджувалися групою.
4. Тематика проектно-дослідницької діяльності була предметом обговорення між суб'єктами освітнього процесу (студенти, викладач-керівник проекту).
5. Студенти мали право коректувати свою діяльність в ході роботи.
6. Заздалегідь визначалися вимоги до оформлення роботи.
7. Критерії до оцінки роботи були відкритими.

До кожного учасника команди, задіяного в проекті, були висунуті відповідні вимоги, по-перше, чітке бачення кінцевої мети, і, по-друге, організація власної роботи в команді так, щоб усвідомлювана мета, була досягнута оптимальним шляхом. При розробці завдань для самостійної проектно-дослідницької роботи студентів ми враховували:

- логіку і структуру навчального матеріалу;
- практичне призначення завдання, яке належить вирішувати майбутньому вчителю;
- характер пізнавальної діяльності, спрямованої на виконання самостійних завдань;
- поступове нарощування складності і проблемності кожного з модулів самостійної проектно-дослідницької діяльності.

Кожний студент розробляв своє "Портфоліо", яке містило картку самостійної роботи, де вони повинні були визначити тему, мету, завдання, форми реалізації (тези, опис, виводи), ресурси. Важливим для студентів був набір відповідних методик з перевірки рівнів сформованості навичок самоменеджменту, рефлексії тощо. По кожному модулю був визначений термін виконання роботи, хоча студент мав можливість працювати в своєму навчальному темпі.

Нами пропонується проект "Самоменеджмент - моя кар'єра" для студентів і викладачів.

ІДЕЯ ПРОЕКТУ - сформувані у студентів потреби в самостійному здобуванні знань шляхом оволодіння методами науки та вмінь проводити самостійну науково-пошукову діяльність, здобути навички самоменеджменту.

ПРОЕКТ ІНІЦІЙОВАНО:

- творчою групою магістрантів МДУ на підставі аналізу проведеного опитування та анкетування студентів 1-2 курсів педагогічного факультету;
- лабораторією наукових досліджень та інноваційно-освітніх технологій.

КЛЮЧОВІ СЛОВА:

- інноваційний процес; методи наукових досліджень; моніторинг; педагогічне експериментування; навчально-дослідницька діяльність; професійна культура; професійне навчання; викладач-дослідник; якість викладання; освітній менеджмент; самоменеджмент студента.

МЕТА ПРОЕКТУ: створити умови для переходу до якісно нової системи навчання студентів, яка базується на активізації та підвищенні рівня їх інтелектуально-творчої діяльності, за умов і провадження самоменеджменту у навчанні студентів.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ:

- 1). підвищення професійного рівня викладачів через спеціально організовану навчально-методичну освіту, курсів підвищення кваліфікації, стажування тощо;
- 2). запровадити технологію самоменеджменту, основану на ідеї саморозвитку особистості студента, визначення ділової кар'єри викладача (націленість на досягнення професійного успіху за умов адекватної мотивації);
- 3). створення відповідних педагогічних умов для формування у педагогів і студентів мотивації щодо оволодіння науковими методами пізнання;
- 4). розробити інформаційне, науково-методичне забезпечення проекту;
- 5). організувати моніторинг навчально-виховного процесу як засобу інноваційного управління освітнім простором педагогічного факультету;

б). організувати роботу творчої групи студентів на основі самоменеджменту;
7). спланувати відповідно до результатів моніторингу корекційну роботу із студентами та викладачами;

8. за результатами виконання проекту розробити методичні рекомендації, навчально-методичні посібники, випустити один раз на семестр інформаційний бюлетень "Досліджуємо, експериментуємо, досягаємо успіхів".

Даний вид Проекту відноситься як до дослідницького, так і до практико-орієнтовного, оскільки в ньому позначені теоретичні проблеми і практичні цілі, завдання, система наукових методів, конкретні експериментальні роботи, апріорні результати.

Координація дій його учасників носить відкритий, колективний характер. По термінах проект тривалий і багатоетапний.

Отже, в процесі проведення проектної діяльності створювалися умови для активного включення студентів у процес засвоєння змісту матеріалу, що вивчався: студент ставав у функціональну позицію дослідника, включаючись в корпоративну діяльність по вирішенню теоретичних і практичних проблем, проживаючи сам процес побудови тієї або іншої провідної ідеї; студент в процесі навчання виступав із позиції дослідника, що розробив проект.

У цих випадках засвоєні знання набувають для нього цінності самостійно здобутого і особисто "пережитого" знання. А це є показником дійсного професійного зростання і розвитку особистості майбутнього вчителя, показником якісно сформованих навичок самоменеджменту.

Таким чином, у статі нами обґрунтовано основний принцип побудови самостійної проектно-дослідницької діяльності полягав у формуванні системних знань професійного спрямування, дослідницьких умінь, навичок самоменеджменту і світогляду на базі практичної діяльності, розвиток ціннісно-орієнтованої і мотиваційної сфери, самостійності, комунікативності, що зрештою повинне сприяти формуванню професійної компетентності та реалізації професійних здібностей майбутніх педагогів.

У перспективі нами буде обґрунтовано модель формування навичок самоменеджменту майбутнього педагога.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карпичев В.Б. Самоменеджмент введение в проблему / В.Б.Карпичев // Проблемы теории и практики управления. 1994. – №3. – С. 103-106.
2. Колпаков В.М. Проблемы самоменеджменту як результат трансформації освітньої парадигми / В.М.Колпаков // Управління розвитком. 2010. – № 6(82), – С.138-140.
3. Лукашевич Н.П. Теорія і практика самоменеджменту: Навч.посібник. / Н.П. Лукашевич. – К.:МАУП, 1999. – 360 с.

Перминова Л. А.

СПОСОБЫ ФОРМИРОВАНИЯ НАВЫКОВ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ БУДУЩЕГО ПЕДАГОГА

В статье нами обосновывается основной принцип построения самостоятельной проектно-исследовательской деятельности, который заключается в формировании системных профессиональных знаний, исследовательских умений, навыков самоменеджмента в практической деятельности, развитии ценностно-ориентированной и мотивационной сферы.

Ключевые слова: педагогический менеджмент, самоменеджмент, навыки самоменеджмента, проектно-исследовательская деятельность будущего педагога.

SELF-MANAGEMENT METHODS OF SKILLS FORMING FUTURE TEACHERS

In the floor by us grounded basic principle of construction of independent project activity, which consisted in forming of system knowledges of professional direction, research abilities, management skills in active productive practical activity, to development of the valued-oriented and motivational sphere.

Key words: teaching management, self-management, self-management skills, project and research activities of future teachers

УДК 378.013.32

Прокоф'єва М.Ю.

***РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА
ЗАСАДАХ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ***

Висвітлено проблему практичної підготовки майбутнього вчителя. Проаналізовано роль педагогічної практики в процесі підготовки студентів до навчання молодших школярів на засадах диференційованого підходу.

Ключові слова: професійна підготовка, вчитель початкових класів, педагогічна практика.

У вищій освіті спостерігається посилення вимог щодо процесу підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності. До педагогічних кадрів ставляться нові вимоги, які передбачають цілеспрямоване системне формування готовності майбутніх учителів початкових класів до реалізації особистісно зорієнтованої освіти. Різноманітна підготовка нової генерації фахівців із високим рівнем професіоналізму стала сьогодні провідним завданням вищих педагогічних навчальних закладів.

Провідним завданням педагогічної освіти є підготовка вчителя, здатного до самореалізації, ефективної професійної діяльності в умовах сучасної початкової школи, з високим рівнем культури, освіченості, інтелігентності, професійної компетентності й здатності забезпечити всебічний розвиток дитини як особистості і найвищої цінності суспільства. У зв'язку з цим однією з важливих завдань модернізації системи педагогічної освіти є орієнтація підготовки сучасного вчителя початкових класів на реалізацію диференційованого підходу у навчанні молодших школярів.

Основна причина труднощів учителя в реалізації індивідуального та диференційованого підходів в навчанні молодших школярів – відсутність у професійній підготовці необхідних знань з особистісного розвитку учнів. Вище описана проблемна ситуація виявляє протиріччя в сучасній освітній парадигмі: між метою сучасної освіти з розвитку школярів та недостатньою підготовкою вчителя до реалізації цієї мети.

У контексті нашого дослідження особливого значення набувають методологічні засади підготовки майбутніх фахівців в умовах вищого навчального закладу (В. Андрущенко, І. Бех, О. Глузман, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, Ю. Мальований, Н. Ничкало, В. Паламарчук, О. Савченко, О. Сухомлинська та ін.); теоретико-методичні аспекти підготовки вчителя початкової школи (Н. Бібік, В. Бондар, М. Вашуленко, Н. Глузман, Л. Коваль, А. Коломієць, С. Мартиненко, Л. Хомич та ін.).

До кола наукових інтересів увійшла й проблема індивідуалізації та диференціації навчання. Багато вітчизняних і зарубіжних учених досліджували різноманітні аспекти цієї проблематики (О. Бугайов, І. Бутузов, В. Володько, С. Логачевська, Г. Лопатка, С. Максименко, Н. Мойсеюк, С. Ніколаєва, А. Панченко, М. Савчин, І. Харламов, М. Шабарін, Т. Щербань).